

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/11/2024
Identifikačné číslo spisu:	6718010563
Dátum vydania rozhodnutia:	19.03.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Zeleňáková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6718010563.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Martiny Zeleňákovvej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Dušana Szabóa, v trestnej veci obvineného M. M., pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) a § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, na verejnom zasadnutí konanom 19. marca 2024 v Bratislave, o dovolaní Generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 16. februára 2023, sp. zn. 4To/5/2023, takto

rozhodol:

Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovuje, že rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 16. februára 2023, sp. zn. 4To/5/2023 bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku

porušený zákon

v ustanovení § 360 ods. 2 Trestného zákona

v prospech obvineného M. M..

Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušuje rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 16. februára 2023, sp. zn. 4To/5/2023 a zrušuje aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikazuje Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Zvolen (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 28. septembra 2022, sp. zn. 3T/113/2018 uznal obvineného vinným z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) a § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona na

nasledovnom skutkovom základe, že:

„dňa 06.08.2017 v presne nezistenom čase okolo 21.30 h v obci Z. L., okr. J. na ulici O. B. za rodinným domom číslo XXXX/XX vykrikoval nadávky, na čo vyšla von z domu N. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. L., O. B. XXXX/XX a snažil sa preliezť cez plot, pričom kričal na psa vo dvore, že ho zajebe, že je skurvený bastard, nech drží piču a ďalšie vulgárne nadávky, na čo ho menovaná požiadala, aby odišiel, čo ho ešte viac rozzúrilo a svoju zlosť, agresiu a vulgárne nadávky začal smerovať aj voči nej, následne od plotu sa presunul ku bráničke a keď zistil, že je zamknutá skúšal ju otvoriť, pričom zároveň držiac nôž v rukách kričal na N. W., že je kurva vyjebaná, že ju zabije, že ju zajebe aj s jej skurveným psom, že má zdochnúť a že ich zajebe oboch, pričom rozhadzoval rukami, v ktorých striedavo držal nôž, čím u poškodenej vzbudil dôvodnú obavu, že svoje vyhrážky uskutoční a začala kričať o pomoc, na čo vyšli z domov von susedia a páchatel sa poľnou cestou vzdialil preč.“

2. Za to okresný súd uložil obvinenému podľa § 360 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 37 písm. m) a § 38 ods. 4 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 16 (šestnásť) mesiacov, výkon ktorého mu podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, § 50 ods. 1 Trestného zákona podmienene odložil na skúšobnú dobu 24 (dvadsaťštyri) mesiacov.

3. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom zo 16. februára 2023, sp. zn. 4To/5/2023 (ďalej len „napadnutý rozsudok“), podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a obvinenému na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku podľa § 360 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace, výkon ktorého mu podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, § 50 ods. 1 Trestného zákona podmienene odložil na skúšobnú dobu 12 (dvanásť) mesiacov.

4. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal Generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) 28. júna 2023 dovolanie v neprospech obvineného z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku namietajúc, že napadnutým rozsudkom bol porušený zákon v ustanoveniach § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3, § 322 ods. 3 Trestného poriadku a v ustanoveniach § 34 ods. 2, § 38 ods. 2 a § 360 ods. 2 Trestného zákona v prospech obvineného tým, že mu bol uložený trest mimo zákonom stanovenej trestnej sadzby.

5. V podanom dovolaní generálny prokurátor ďalej poukázal na to, že krajský súd pri ukladaní trestu obvinenému nezohľadnil priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona, keď v rámci posúdenia predbežnej otázky riešil osvedčenie sa odsúdeného v skúšobnej dobe podmienene odsúdenia v roku 2013 a dospel k záveru, že obvinený sa v skúšobnej dobe podmienene odsúdenia osvedčil a tiež na to, že krajský súd ako okolnosť majúcu podstatný vplyv na výšku a výmeru ukladaného trestu považoval odstup času od spáchaného skutku. V tejto súvislosti generálny prokurátor upozornil na to, že krajský súd síce tvrdil, že obvinenému ukladá trest v základnej trestnej sadzbe, avšak uložil mu trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace s podmieneným odkladom jeho výkonu a určením skúšobnej doby, hoci trestná sadzba trestu odňatia slobody podľa § 360 ods. 2 Trestného zákona je v rozpätí od 6 (šesť) mesiacov do 3 (troch) rokov, z čoho potom vyplýva, že krajský súd obvinenému napadnutým rozsudkom uložil trest odňatia slobody 2 (dva) mesiace pod zákonom stanovenú dolnú hranicu trestu odňatia slobody, pričom krajský súd neaplikoval ustanovenie § 39 ods. 1 Trestného zákona, ktoré by uloženie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestu ustanoveného Trestným zákonom umožňovalo.

6. Generálny prokurátor preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 16. februára 2023, sp. zn. 4To/5/2023, právoplatným 16. februára 2023, bol porušený zákon v ustanoveniach § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku a v ustanoveniach § 34 ods. 2, § 38 ods. 2 a § 360 ods. 2 Trestného zákona v prospech obvineného; ďalej aby podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku krajskému súdu prikázal, aby vec v

potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

7. K dovolaniu generálneho prokurátora sa vyjadril obvinený, prostredníctvom svojho zvoleného obhajcu JUDr. Jána Krnáča, ktorý uviedol, že posudzované dovolanie nevymedzuje predpísaným spôsobom tvrdený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku a takýto dôvod dovolania ani nie je daný. Obvinený namietal, že generálny prokurátor nešpecifikoval, v čom mali byť porušené ustanovenia § 34 ods. 1 a § 38 ods. 2 Trestného zákona a zároveň doplnil, že aplikácia ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona dovolacím súdom (poznámka - obvinený mal zrejme na mysli „odvolací“ súd) je v súlade s ustanoveniami § 39 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona a premietla sa do napadnutého rozsudku a jeho odôvodnenia. Neuvedenie § 39 ods. 1 Trestného zákona v rámci výrokovej časti rozsudku je podľa obvineného možné označiť za formálno-administratívne pochybenie, ktoré nezakladá a nenapĺňa dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Na podporu uvedeného obvinený poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2023, sp. zn. 5Tdo/97/2022, v ktorom dovolací súd nevzhladol existenciu dôvodu dovolania v prípade nedostatku vo vyhlásení rozsudku bez dodatku „v mene Slovenskej republiky“, ktorý nedostatok preukazovala zápisnica aj zvukový záznam z hlavného pojednávania s tým, že táto chyba nemôže zásadným spôsobom ovplyvniť postavenie obvineného, či jeho procesné práva. Obvinený preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie generálneho prokurátora podľa § 382 písm. c), písm. e) Trestného poriadku odmietol.

8. Spis okresného súdu bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený na rozhodnutie o dovolaní obvineného 12. februára 2024.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) skúmal splnenie procesných podmienok na podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané generálnym prokurátorom ako oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku], proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Trestného poriadku, potom ako riadny opravný prostriedok podal obvinený a odvolací súd rozhodol v jeho prospech (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku a s uvedením dôvodu dovolania podľa § 374 ods. 2 Trestného poriadku.

10. V prvom rade najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd, ale nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania [primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod číslom 57/2007]. Dovolanie má byť skutočne len výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd (§ 322 ods. 3, § 326 ods. 5 Trestného poriadku). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie potrebných okolností na rozhodnutie o dovolaní môže vykonať dovolací súd dokazovanie len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Trestného poriadku. Preto možnosti podania dovolania musia byť obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia (primerane napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Tdo/67/2018, 4Tdo/17/2019, 4Tdo/23/2019, 5Tdo/85/2017, 5Tdo/7/2020).

11. Dovolací súd pri náprave namietaných pochybení preskúmvava v zásade tie nedostatky, ktoré boli preskúmvané už v odvolacom konaní a neboli napravené odvolacím súdom, ako aj pochybenia spôsobené odvolacím súdom. Tomu potom zodpovedá aj obmedzenie možnosti podať dovolanie v prípade, keď neboli využité riadne opravné prostriedky (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku) a povinnosť

obsahovo namietat' skutočnosti známe v pôvodnom konaní zakladajúce niektoré z dovolacích dôvodov najneskôr v odvolacom konaní (§ 371 ods. 4 Trestného poriadku). Obsah konkrétne uplatnených vytýkaných chýb a tvrdení, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, by mal vecne zodpovedat' zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Ak podané dovolanie iba formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pričom v skutočnosti obsahuje argumenty a tvrdenia stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu alebo iného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť.

12. Zároveň je potrebné uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Ak chybám, vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku nezodpovedá dovolaťom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku, a to bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnemu dôvodu dovolania označenému dovolaťom v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku. Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolaťom podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku, ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, než ktorý dovolať uvoľnil v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku, dovolací súd vyhovie dovolaniu postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Trestného poriadku a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 120/2012).

13. V podanom dovolaní generálny prokurátor namietal naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Podľa uvedeného ustanovenia [§ 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku] dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa. Tento dovolací dôvod sa týka iba tých druhov trestov, ktoré majú v Trestnom zákone odstupňovanú trestnú sadzbu. Trest je potom uložený mimo sadzbu tak pri nedôvodnom prekročení hornej hranice príslušnej trestnej sadzby, ako aj nezákonným prelomením jej dolnej hranice, pokiaľ je dolná hranica v zákone určená.

14. Ako vyplýva z napadnutého rozsudku, krajský súd obvinenému ukladal trest odňatia slobody podľa § 360 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona nezistiac žiadnu poľahčujúcu a ani priťažujúcu okolnosť.

15. Páchateľ prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 2 Trestného zákona sa potrestá odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky. Pokiaľ teda krajský súd obvinenému uložil trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace, uložil mu trest mimo zákonom stanovenej trestnej sadzby, čím bol zákon porušený v prospech obvineného.

16. K argumentácii obvineného o formálno-administratívnom pochybení krajského súdu, ktorý mal aplikovať ustanovenie § 39 ods. 1 Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu a zároveň ho opomenúť uviesť vo výroku napadnutého rozsudku, najvyšší súd poznamenáva, že táto argumentácia obvineného neobstoí, keďže z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že krajský súd neuvažoval o aplikácii § 39 ods. 1 Trestného zákona, naopak výslovne uviedol, že obvinenému ukladal trest v základnej trestnej sadzbe. Pokiaľ ide o poukaz obvineného na uznesenie najvyššieho súdu z 28. februára 2023, sp. zn. 5Tdo/97/2022, tento nie je relevantný, pretože v predmetnej veci išlo o vyhlásenie rozsudku bez spojenia „v mene Slovenskej republiky“, čo nezakladalo žiaden dôvod dovolania, avšak v prípade obvineného ide bezpochyby o uloženie trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby vo výroku napadnutého rozsudku.

17. A pokiaľ ešte generálny prokurátor poukazoval na neprávne zhodnotenie neexistencie priťažujúcej okolnosti krajským súdom, k tomu sa žiada pre úplnosť uviesť, že otázka zisťovania, respektíve zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného (prípadne generálneho prokurátora) podľa § 371 ods. 1 Tr. por. (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 18/2015).

18. Z uvedených dôvodov preto najvyšší súd podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil porušenie zákona v ustanovení § 360 ods. 2 Trestného zákona v prospech obvineného, podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu; zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku krajskému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

19. Úlohou krajského súdu po vrátení veci tak bude opätovne rozhodnúť o uložení trestu a spôsobe jeho výkonu obvinenému zohľadňujúc skutočnosť, že výrok o vine v rozsudku okresného súdu je právoplatný a týmto rozsudkom najvyššieho súdu ostáva i naďalej nedotknutý.

20. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.